

Vanredne situacije i drugi oblici ugrožavanja građana od prirodnih nepogoda u srednjem Banatu od 2000. do 2020.

Koje su to sve vrste rizika i elementarnih nepogoda pogadale srednji Banat u skorijoj prošlosti? U tekstu je prikaz dela problema zbog kojih su građani morali da znaju kako da se zaštite bez obzira da li je uvedena vanredna situacija ili nije. Pojedine elementarne nepogode su bile i multiplicirane drugim nedaćama. Na primer, za građane pogodene poplavama moralje je da se organizuje evakuacija. Ovo su primjeri za koje treba da se pripreme građani ne samo u srednjem Banatu, jer su se najčešće ponavljali ili su po svojim efektima prevazilazili mogućnosti sistema zaštite koji postoji u državnim institucijama. Misli se na nesreće, koje se ne mogu predviđeti, ali se može preventivno delovati da se ne dogode.

Na osnovu iskustva i onoga što nam se događalo, svaki građanin treba da proceni da li je neophodna obuka za reagovanje u vanrednim situacijama i da li je to nepotrebno trošenje vremena?

Mile NOVAKOVIĆ

Autor je novinar Radio televizije Srbije, rezervni poručnik Vojske Srbije, profesor odbrane i zaštite i realizator sprovodenja Inicijative Ministarstva odbrane za uvođenje obuke Sistema odbrane u školski sistem Republike Srbije

Poplave izazvane spoljnim vodama

April 2000.

Poplave na Tamišu je izazvalo naglo topljenje snega na Karpatima, a ta voda se sjurila koritim reke Tamiš i najpre je primećen problem u Rumuniji, a potom je vodostaj naglo porastao i na mernoj stanici Jaša Tomić. Uz sve to je u dva dana aprila (5. i 6. april) zabeležena visoka količina kiše koja se na rumunskoj strani kretala do 121 milimetar dnevno.

Južno u Banatu su najpre povećani vodostaji na Neri i Karašu. To su reke sa kratkim tokom, pa su porasti njihovih vodostaja bili indikatori za rast Tamiša. Taj rast vodostaja se i dogodio 8. aprila kada je na mernoj stanici Jaša Tomić zabeleženo 786 santimetara ili dva santimetra manje od apsolutnog do tada zabeleženog maksimuma. Uskoro je prevazišao nivo od 800 milimetara i Tamiš je počeo da preliva nasip na levoj obali na rumunskoj teritoriji.

Tamiš je do podneva 8. aprila porastao do 822 santimetra i tada je došlo do pucanja nasipa i prelivanja na obradivo zemljište najpre na teritoriji Rumunije, a potom i na naše atare u selima Šurjan, Boka i Konak.

Kasnije je utvrđeno da je vodostaj nedaleko od granice na rumunskoj strani bio 1052 santimetra i tada je došlo do probroja nasipa. Kada je nasip probijen došlo je do naglog pada vodostaja nizvodno, što je siguran znak da se nešto nepredviđeno dogodilo.

Foto: M. Novaković

Izliveni Tamiš 2006.

Zbog toga je poplavljeni oko 10 000 hektara obradivih površina, prekinut saobraćaj na pruzi Sečanj-Konak, prekinut saobraćaj na putu Sečanj-Vršac, put ka Šurjanu je poplavljen, pa su pripadnici inženjerskih jedinica Vojske Jugoslavije postavili pontonski most na Tamišu, kako meštani ne bi ostali odsečeni od sveta. Da bi se ublažile posledice odlučeno je da se voda kanalom Brzava odvede iz jezera koje se napravilo poplavom. Zbog toga su izvršena dva prosecanja nasipa i to prvo miniranjem železničke pruge Sečanj-Konak i otvaranjem nasipa na reci (kanalu) Brzavi što je omogućilo protok vode i smanjenje vodenog ogledala, a oticanje vode sa obradivih površina je trajalo više meseci. Ratarske proizvodnje na poplavljenim obradivim površinama te godine nije bilo.

April 2005.

Hidrometeorološki uslovi krajem zime i početkom proleća na Karpatima i u slivovima banatskih reka su bili u granicama normale, ali je početkom aprila došlo do kišnog perioda i porasta temperatura koji su uslovili naglo topljenje snega i brzi porast vodostaja Tamiša. Situacija se komplikovala iz dana u dan počevši od 15. aprila 2005. da bi predsednik SO Sečanj Predrag Milošević proglašio postojanje elementarne nepogode 19. aprila. Istog dana je komandant opštinskog štaba za elementarne nepogode Dušica Karabenc izdala naredbe Mesnim zajednicama, štabovima i pravnim licima sa konkretnim zaduženjima.

Radovi na nadvišavanju nasipa na Tamišu su nastavljeni danonoćno, ali su podaci iz Rumunije govorili o porastu vodostaja skoro svakog sata. Tako je 20. aprila 2005. oko 11 časova zabeležen maksimalni vodostaj kod Jaše Tomića od 844 santimetra ili 22 iznad predhodnog

Poplavljeni selo Jaša Tomić 2005.

najvišeg koji je zabeležen 2000. godine. Tokom popodneva se primetilo da vodostaj naglo opada i pretpostavka je bila da je nasip negde probijen. Meštani sela i branioci su u prvi mah pomislili da se dogodilo slično kao 2000. i da je nasip probijen na levoj strani. Međutim, dogodilo se iznenađenje. Nasip je probijen na desnoj strani i voda je sa rumunske teritorije nezadrživo nadirala ka naselju Jaša Tomić, ali i ka selu Međa u žitištanskoj opštini.

Od formiranog poplavnog talasa nije se moglo sačuvati selo Jaša Tomić niti rubni delovi sela Međa. Poplavljen je u Jaši Tomiću oko 600 kuća, oko 200 se srušilo od posledica poplava. U Međi je bilo poplavljeni oko 150 kuća. Oko 2000 ljudi je morallo da napusti svoje domove i privremeni smeštaj pronađe u prihvatnim centrima ili kod rodbine.

Odmah su formirane jedinice za evakuaciju, potom i za prikupljanje uginulih životinja kako bi se sprečila zaraza. Od prvog dana na terenu su bili pripadnici 506. brigade Vojske SCG. Pomagali su sa mehanizacijom na zatvaranju kritičnih mesta na nasipima. Tada je prvi put upotrebljen sistem zatvaranja nasipa sa džambo vrećama. Formirano je prihvatno mesto Vojske, gde je pripremano 1600 obroka dnevno. Civilna zaštita je podignuta na najviši mogući stepen pripravnosti.

Foto: M. Novaković

Vodomerna stanica na Tamišu u Sečnju

Posledice poplava osećale su se mesecima kasnije, a tek naredne godine su izgrađene kuće i stanovi za 365 porodica, čime je ova poplava donekle sanirana, ali su meštani Jaše Tomića stalno na oprezu i prate svaki detalj vezan za rast vodostaja Tamiša.

April 2006.

Zbog visokog vodosataja na Tisi, Begeju i Tamišu Vlada Srbije je 14. aprila 2006. proglašila vanrednu situaciju u Žablju, Titelu i Zrenjaninu. Dva dana nakon toga Begej je počeo naglo da raste, za 36 sati je vodostaj bio viši za 122 santimetra. Bile su ugrožene ulice u Zrenjaninu, Gorička, Ohridska i Splitska, gde su se građani ujedinili u odbrani od poplava pravljjenjem dodatnih ojačanja nasipa na Begeju džakovima sa peskom. Angažovane su sve raspoložive snage vatrogasaca radi ispumpavanja vode na ugroženim lokacijama.

Na Tisi je bilo izuzetno kritično, zbog istorijski visokog vodostaja u Senti i nizvodno obustavljenog plovidba rekom. Radi odbrane područja u ataru sela Mošorin nastavljeno je ojačavanje nasipa. U pripremu džakova za nadvišavanje nasipa za 12 dana učestvovalo je oko 7500 Zrenjaninaca, koji su napunili više od 200 000 vreća sa peskom. Angažovane su inženjerijske jedinice, brodovi Rečne flotide, bili su organizovani i radno angažovani vojnici na civilnom služenju vojnog roka, kojima je jedno od mesta za pripremu džakova sa peskom bilo na ustavi kod Stajićeva na reci Begej. Ovo je bila prva organizovana radna aktivnost pripadnika vojske na civilnom služenju vojnog roka na teritoriji srednjeg Banata.

Foto: Zrenjaninski Dnevnik

Skela je korištena za prenos džakova sa peskom za nadvišavanje nasipa na desnoj obali Tise 2006.

Foto: M. Novaković

Punjene džakove sa peskom na lokaciji zrenjaninske Nove pijace 2014.

Reka Begej je takođe bila u kritičnom stanju, vodostaj je rastao, jer je prestalo ulivanje u reku Tisu, koja je uzvodno gurala vodu na prevodnici Stajićevo. Opasanost je prolazila smanjenjem vodostaja Dunava, čime je omogućeno da višak vode iz Tise, a potom i banatskih vodotoka otekne i tako smanji nivo vode, a ujedno i pritisak na nasipe.

Maj, 2014.

Poplave koje su zahvatile Srbiju maja 2014 obuhvatile su područje 24 opštine. Područje srednjeg Banata nije bilo direktno ugroženo, ali je planom aktivnosti Republičkog štaba za vanredne situacije sprovedeno niz mera pomoći poplavljениm područjima. Sve strukture lokalne samouprave koje su bitne za reagovanje u vanrednim situacijama su bile uključene u aktivnosti oko pomoći poplavljениm opštinama. Tako su naprimjer organizovane grupe dobrovoljaca, koje su išle u Šabac, Obrenovac ili sremska sela, radi nadvišavanja nasipa.

Ekipe dobrovoljaca radile su u Zrenjaninu i drugim opštinama na punjenju džakova sa peskom, koji je potom prevožen na kritična mesta, čime se skraćivao postupak rada na nadvišavanju nasipa. U srednjem Banatu su obezbeđena i prijavljena republičkom štabu 1.853 ležaja. U Gerontološkom centru bilo je smešteno 19 osoba, stanara doma za stare iz Obrenovca a predviđeno je da ih bude 40. Prikupljana je hrana, voda, odeća i obuća za građane koji su privremeno morali da se isele iz svojih domova, a ta aktivnost je obavljana preko Crvenog krsta Grada Zrenjanina i opštinskih organizacija u Sečnju, Žitištu, Novom Bečeju i Novoj Crnji. Prikupljana je i druga neophodna pomoć i direktno slata na ugrožena područja.

Foto: M. Novaković

Poplave od visokog nivoa podzemnih voda u Lukicjevu 2011.

Visok nivo unutrašnjih voda

Mart, april, maj 2011.

Zbog suvišnih atmosferskih i podzemnih voda u srednjem Banatu su problemi počeli da se javljaju u februaru, da bi postalo kritično prvih dana marta. Uvedena je najpre redovna, a potom i vanredna odbrana od poplava zbog unutrašnjih voda. Lokalne samouprave su proglašile vanrednu situaciju. Zato su u JVP "Vode Vojvodine" u saradnji sa opštinama Zrenjanin, Žitište, Nova Crnja, Novi Bećej i Sečanj kopali odvodne kanale, a najbitniji je bio na lokaciji Novi Itebej – Srpska Crnja dužine 8,5 kilometara. Problem u selima su predstavljale kuće od naboja – zemlje, pa ih je voda urušavala. Procenjuje se da je oko 1000 kuća bilo zahvaćeno ovim problemom.

Zbog visokog nivoa podzemnih voda, koje su izbile na površinu i napravile vodenu ogledala poljoprivredna mehanizacija nije mogla u njive. Ugroženo je zbog toga bilo oko 10 000 hektara obradivih površina.

Čišćena je kanalska mreža i sanirani propusti u Srpskom Itebeju, Hetinu, Ravnom Topolovcu, Melencima, Lazarevu, Banatskom Despotovcu, Botošu, Lukićevu i Kleku. Kritično je bilo u Tobi, Aleksandrovu i Vojvoda Stepi. Najveći problem su predstavljali zapušeni propusti na kanalskoj mreži, kao i zatrpani kanali, pa višak vode nije mogao njima da otekne u kanal DTD ili Begej.

Saobraćajne i železničke nesreće

April 2005. pad autobusa u Tisu

Teška saobraćajna nesreća dogodila se 15. aprila 2005. godine na Žabaljskom mostu. Autobus na liniji Vršac – Zrenjanin, pao je oko 18 časova u reku Tisu. Pronađena su tela pet putnika, a šest nije pronađeno u potrazi koja je trajala 130 dana. U potragu za nastrandalima su najpre poslati ronioci Žandarmerije, a postepeno su se uključili i ostali subjekti zaštite i spašavanja.

Od 27. aprila u akcija pronalaženja nastrandalih uključilo se Ministarstvo odbrane SCG – Uprava za odbranu Republike Srbije sa jedinicama Civilne zaštite. To je za takve vrste akcija spašavanja bila do tada nezabeležena aktivnost u kojoj su učestvovali Krizni štab Vlade Srbije, Vojska SCG sa plovilima Rečne flote, ronioci Žandarmerije, pripadnici Civilne zaštite redovnog i rezervnog sastava za spasavanje na vodi i pod vodom iz Valjeva, Apatina, Kraljeva, Trstenika, Bajine Bašte, Šapca i Zrenjanina, ronilački klubovi, Republički seismološki zavod, lokalna samouprava Zrenjanina, alasi sa Tise i brojni građani. U akciju su na period od 8 dana bile angažovane i 4 ekipe iz Mađarske sa deset spasilaca. Za potrebe akcije je kupljen savremeni sonar. Akcija je prekinuta na osnovu procene da je nemoguće locirati tela preostalih nastrandalih, a na osnovu dosadašnje prakse u ovoj oblasti i iskustava sudske medicinske eksperata.

Foto: Zrenjaninski Dnevnik

Brodska dizalica vadi iz reke Tise autobus nakon saobraćajne nesreće 2005.

Foto: M. Novaković

Iskliznuće cisterni sa sirćetnom kiselinom u Novom Bečeju, 2017.

Decembar 2017. prevrtanje cisterni sa sirćetnom kiselinom

Iz kompozicije voza kod Novog Bečeja iskočilo je šest cisterni koje su prevozile sirćetnu kiselinu iz Kikinde ka Pančevu. Odmah su vatrogasci obezbedili mesto gde su se cisterne prevrnule. Pošto su prve kuće bile na oko pedesetak metara od mesta nesreće stanovnicima je izdato uputstvo da ne prilaze cisternama.

Plan za sanaciju je bio pretakanje kiseline u kamione cisterne. Pretakanje su vršili radnici "Metanolsko-sirćetnog kompleksa" iz Kikinde, a bezbedan rad je bio moguć samo na tri cisterne čiji su ventili za pretakanje slobodni. Preostale tri cisterne su podignute 125-otonskom dizalicom "Železnica Srbije" koja je u međuvremenu stigla na lice mesta. Iz dve cisterne je počelo curenje sirćetne kiseline, pa su ekipe lokalnog javnog preduzeća "Komunalac" iskopali kanale pored cisterni, kako se sadržaj ne bi dalje širio. Poslovi su okončani u roku od dva dana, a vanredna situacija nije proglašavana. Sirćetna kiselina, inače nije štetna za ljude, ukoliko se njene pare ne udahnu u ekstremno velikoj dozi.

Foto: M. Novaković

Požar na Carskoj bari 2018.

Požari na otvorenom prostoru

Septembar, oktobar 2018. požari zbog paljenja na njivama

Zbog dugog sušnog perioda (kiša u srednjem Banatu nije padala od 3. avgusta do kraja oktobra) kukuruz je ranije sazreo, a ratari su ga brzo skinuli sa njiva. ostalo je puno biljnih ostataka na njivama koje je teško bilo zaoravati i zbog tvrde zemlje. Zato su se poljoprivrednici masovno odlučivali da pale biljne ostatke. Paljenje na otvorenom je zabranjeno, ali je bilo masovno, pa nadležni nisu mogli da kontrolišu ovu situaciju. Uz sve to nisu zasedali lokalni Štabovi za vanredne situacije pa nije ni raspravljanu o eventualnom uvođenju vanredne situacije.

Zbog ovakve situacije dogodile su se brojne štete na prostorima koji nisu obradive površine. Tako je po procenama Lovackog društva u sela Neuzina izgorelo u ataru ovog sela oko 2500 hektara lovišta.

Jak vetar je doprineo da se zapaljeni biljni ostaci prenesu i na delove zaštićenog Specijalnog rezervata prirode Carska bara, gde je izgorelo oko 800 hektara trske, niskog rastinja i drveća. vatrogasci su se dva dana borili da spreče prelazak požara ka selu Belo Blato.

Sem neodgovornosti i nemara, najveći problem je što su neobučeni ljudi pokušavali da gase požar, a neki od njih su ulazili u dim, traktorima ili peške i izlagali svoj život opasnosti. Protiv jedne osobe podneta je prijava zbog nesavesnog postupanja i paljenja biljnih ostataka.

Zoonoze

Januar 2017. ptičiji grip

Na najmanje osam lokacija u Srbiji registrovane su ptice zaražene ptičijim gripom. U srednjem Banatu su identifikovani zaraženi labudovi u selu Botoš, tačnije na obali reke Tamiš koja se nalazi na dva kilometra udaljenosti od sela. Procena je bila u tom trenutku da je iz Mađarske doletelo 45 labudova, a da je njih osam uginulo od avijarne influence, što je stručni naziv za ptičiji grip. Virus ptičjeg gripa, oznake HSNS, potvrđen je kod jednog uginulog labuda na jezeru "Begejska petlja" u centru Zrenjanina.

Zbog toga je zona od tri kilometra u poluprečniku proglašena zaraženom, a zona od deset kilometara ugroženom. Najveći problem za stanovništvo je što se ova zoonoza vrlo brzo prenosi na živinu, pa je bilo potrebno obezbediti neophodne mere zaštite, a bio je zabranjen promet pilećim mesom i proizvodima. Zbog velikog broja živine u seoskim gazdinstvima u Botošu su bile zatvorene ulice za prolaz građanima i vozilima koji nisu prošli zaštitnu barijeru dezinfekcije. Veterinari su vršili dezinfekciju potencijalno zaraženih površina. Takođe je bilo neophodno i uništiti svu živinu koja se našla u ugroženoj zoni.

Rešenjem Ministarstva naložene su mere, a na celokupnom zaraženom i ugroženom području kontinuirano se obavlja popis, opservacija i kontrola zdravstvenog stanja živine na svim gazdinstvima. Takođe, preduzet je i nadzor i motrenje divljih ptica na njihovim staništima.

Foto: M. Novaković

Uginuli labud na Tamišu kod Botoša, na mestu gde je registrovan ptičiji grip, 2017.

Avgust - novembar 2018. afrička kuga svinja

Afrička kuga svinja je bolest koja se pojavila u Rumuniji i Bugarskoj, a zbog rizika prenošenja u Srbiju zatvorene su granice za promet prasadi, svinja i termički neobrađenog svinjskog mesa.

U Srbiji se nije pojavila do ovog trenutka afrička kuga svinja, ali je kao i u slučaju ptičijeg gripa neophodna ozbiljna edukacija uzgajivača svinja i malih proizvođača u poljoprivrednim gazdinstvima, kako bi se sprečilo prenošenje zaraze i mnogo veće posledice. Prvenstveno su na udaru sela u pograničnoj oblasti uz države gde je registrovana bolest, odakle i ilegalnim kanalima može da dode do trgovine i prenošenja zaraze. Opasnost od ove zoonoze još uvek traje.

Snežna mećava, grad i olujni vetrovi

Avgust 2003.

Nevreme sa gradom pogodilo Zrenjanin i pričinilo ogromnu materijalnu štetu. Povređeno više desetina osoba. Na brojnim objektima polupana su stakla, došlo je do prekida električnih vodova i nestanka električne energije u gradu i više naselja. Stradali su usevi na njivama, najviše kulture koje su trebale da se beru kukuruz, suncokret, soja i jabuke.

Februar 2012.

U periodu od 5. do 22. februara 2012. na području srednjeg Banata bila je proglašena vanredna situacija zbog snežnog nevremena, a ova mera je bila proglašena na teritoriji čitave Republike nakon odluke Republičkog štaba za vanredne situacije.

Tokom trajanja vanredne situacije palo je oko 50 centimetara snega, što je usporilo i otežalo saobraćaj. Najveća aktivnost bila je najpre na čišćenju magistralnih i lokalnih puteva. Na pojedinim lokacijama je bio zatvoren saobraćaj. Pošto je uz sneg bila i niska temperatura dodatni problem za stanovništvo je bio rizik od smrzavanja. Nažalost jedna osoba u Radojevu je stradala od posledica smrzavanja. Zato je povećana aktivnost lokalnih štabova, koji su sugerisali nadležnim u Mesnim zajednicama da obilaze staračka domaćinstva i ljude koji žive sami, kako bi im pomogli, posebno kada je reč o obezbeđenju ogревa. U Knićaninu je organizovana akcija spasavanja jednog čoveka, koji je sa svojim konjem bio ostao zavejan u smetovima. Akcija je trajala oko dva sata.

Pokrajinski štab za vanredne situacije Vojvodine uputio je kao pomoć 3500 litara goriva, 400 paketa hrane i 30 kubika ogrevnog drveta opštini Sečanj, a opštini Nova Crnja 800 paketa hrane. Tokom trajanja vanredne situacije deca nisu pohađala nastavu do 20. februara.

Okružni štab je naredio da se čiste krovovi od nagomilanog snega i da se skidaju ledenice sa javnih i privatnih objekata. Posao skidanja ledenica obavljali su pripadnici Vatrogasno-spasičke brigade, a intervenisali su 200 puta.

Foto: M. Novaković

Zavejani put Stajićevo-Perlez 2014.

Foto: M. Novaković

Posledice olujnog nevremena u Orlovatu, 2017.

Februar 2014.

U noći između 31. januara i 1. februara došlo je do snežnih padavina koje su nošene jakim vетром stvorile smetove. Vetar je duvao iz pravca severozapada (košava) brzinom većom od 100 kilometara na čas, a zabeleženi su udari i od 130 kilometara na čas. Snežni nanosi su najpre zaustavili dva šlepera na putu između Perleza i Stajićeva, što je otežalo saobraćaj, a potom ga potpuno zaustavilo. U vozilima, kojih je bilo oko 50, ostalo je blokiranovo više od 100 putnika. Oni su napustili svoja vozila i uz pomoć spasilačkih ekipa koje su čistile sneg, policije i pripadnika Sektora za vanredne situacije peške izašli na bezbedno. Zbog stanja na terenu i nemogućnosti da se uspostavi redovan saobraćaj, Gradski štab za vanredne situacije je proglašio vanrednu situaciju 1. februara.

Borba sa snežnim nanosima trajala je tokom narednih pet dana. Mašine su uspevale da očiste sneg na deonici puta Perlez – Stajićevo, ali je odmah vetar nanosio novi sneg. Visina nanosa na pojedinim mestima, s obe strane puta, dostiže i četiri metra. Desilo se ono što je teško objašnjivo u ovakvoj situaciji, da su pojedina vozila koja su ostala zavejana u snegu bez vlasnika, obijena i oštećena. Na jednom su čak skinuti i točkovi.

Sem deonice Perlez - Stajićevo, bili su zavejani i drugi putevi, uglavnom lokalnog karaktera, poput deonice Ečka - Lukićevo ili deonice melenačka raskrsnica - Elemir.

U toku akcije spasavanja i pomoći učestvovale su i jedinice Vojske Srbije, vatrogasci-spasioci, uz redovnu mehanizaciju koja je čistila puteve, angažovana je i dodatna mehanizacija preduzeća osposobljenih za ove poslove, epipe Crvenog krsta su pružale pomoć i prihvatale ljude koji su se probili kroz smetove, Dobrovoljna vatrogasna društva i grupe građana koje su se same organizovale. Posebnu pomoć su pružili i građani koji su prihvatali u svojim vikendicama duž puta Stajićevo-Perlez one koji su ostali zavejani u automobilima.

Nakon što je uklonjen sneg na putu Perlez – Stajićevo, akcija je završena tako što su angažovana vatrogasna vozila Vatrogasno-spasilačke brigade i Dobrovoljnih vatrogasnih društava na pranju puta od zaostalog blata i drugog nanosa.

Septembar 2017.

Jak vetar načinio veliku štetu u Orlovatu, Tomaševcu, Botošu i drugim selima. U Botošu se od siline veta srušila celija silosa. U Zrenjaninu motociklista povređen, nakon što je na njega palo drvo.

Foto: M. Novaković

Posledice olujnog nevremena u Botošu, 2017.

Izvor:

Miloš Miloradović, Tamiške poplave, JVP "Vode Vojvodine" 2006.

Lazar Jeftić, Istorija učestalosti i prostorna raspodela poplava na teritoriji jugoistočne Evrope, završni rad za osnovne akademske studije na Fakultetu tehničkih nauka Novi Sad

Izveštaj Ministarstva odbrane Srbije i Crne Gore o potrazi za nastrandalima u saobraćajnoj nesreći na Žabaljskom mostu 2005.

Poplave u Srbiji 2014, Publikacija Vlade Srbije

Izveštaj Štaba za vanredne situacije Srednjobanatskog okruga o snežnom nevremenu 2012.

Izveštaji dnevnih novina Večernje novosti, Politika

Prilozi RTS-a

www.zrenjanin.rs

Foto: M. Novaković

Saniranje štete nakon prevrtanja cisterni sa sircetnom kiselinom kod Novog Bečeja, 2017.